

Zdeněk Dvořák

Angličtina jako globalizační jazyk? - Anglický jazyk u nás

Posudek na bakalářskou práci

(Rozsah: 51 stran tiskových, tj. cca 70 normostran)

OBSAH

V **úvodu** autor přislíbí, že vymezí rozdíl mezi pojmem globálního a globalizačního jazyka a že vysvětlí, proč je tohoto rozlišení třeba; že se pokusí stanovit *aktuální počet anglicky mluvících* (ačkoli byl nucen podniknout *riskantní věc, aby se vyhnul spekulacím, čímž míní odhad počtu lidí, kteří v ČR mluví anglicky* na základě statistik MŠMT a ČSÚ dostupných na internetu, s.3). Protože chce, aby jeho práce demonstrovala *sílu vztahu mezi jazykem a kulturou* (s.4), staví ji na *rozmezí antropologické relativistické lingvistiky a sociolingvistiky*. Jako metodu si prý zvolil *kritickou komparativní analýzu textů*. Hodlá se také zamyslet nad vlivem angličtiny na češtinu a svou práci chápe jako *příspěvek k problematice udržování a posilování našeho národního jazyka*.

Ve 2. kapitole o **angličtině jako globálním či globalizujícím jazyku** se skutečně objeví snaha tyto pojmy rozlišit, jak bylo slíbeno, ale celý pokus je v podstatě postaven pouze na gramatickém významu obou pojmů, a tak není divu, že autor sám na dalších stránkách své rozlišení plete (např. s.10, 25). I když se pojem „globalizační“ objevuje přímo v titulu práce, autor se spokojí s konstatováním, že globalizace je *tématem ...příliš obecným a vlastně zatím zcela nevymezitelným* (s.5). Postrádám konkrétní citace relevantní literatury, postrádám úsilí tuto „přílišnou obecnost“ nějak promyšlet a vymezit alespoň ve vztahu k předkládané práci; ze čtyř stránek této kapitoly jsou dvě věnovány španělštině (!).

3. kapitola zkoumá **rozšíření angličtiny ve světě a v ČR** a „**různé angličtiny**“. Autor evidentně směřuje pojmy „globální jazyk“ a „lingua franca“ (s.9) a v upovídání textu jsem nedokázala průkazně zjistit, jak vlastně autor sám angličtinu chápe. Podkapitola „**Počet lidí ovládajících angličtinu na území ČR**“ je svými 8 stranami nejobsáhlejší z celého textu. Autor rozvádí, co měl v plánu udělat a proč to neudělal, a ve spoustě všelijakých banalit najdeme povídání o výuce angličtiny na školách a v všelijakých kursech. Kapitolkou doplňují tabulky, kolik žáků se kdy učilo jaký cizí jazyk, a komentáře.

V oddílu o **teoriích antropologické lingvistiky** se o teoriích nic nedozvíme: autor zřejmě předpokládá, že to není třeba, nicméně slovy nešetří na věčně a všude uváděných příkladech, jak různé jazyky různě rozlišují barvy, ani na žoviálním odstavečku o autu značky Jaguár či o slově billboard, atd., atd. Kapitola **Proč angličtina - Praha po roce 1989** hovoří o Tuzexu a migraci obyvatelstva, o změnách jazykových, které autor dokládá (!) několika slovíčky typu *asistentka* či *terapeut* (s.36), o prestiži spojené s angličtinou - samozřejmě z autorova pohledu (?!), a ukázka z jeho memoárů je povýšena na fakta (s. 41).

Poslední kapitola **Angličtina jako realita** prozradí, že u mezinárodních firem je třeba tento jazyk ovládat, že angličtina se objevuje v médiích, televizi, rozhlase a že je významná i pro populární hudbu i mezinárodní marketing, a končí mudrováním nad ideálem bilingvismu.

Závěr je opět jen opakování již mnohokrát řečeného. Na samém konci je připojen seznam literatury.

POSOUZENÍ

Tato práce má dva tituly, a to nikoli náhodou: autor v podstatě neví, o čem píše. Nic z toho, co bylo přislíbeno v úvodu, jsem v textu nenašla, leda snad ve velmi vágních náznacích. Ba dokonce i ona (autorem) vychválená statistika (*mnou zpracované údaje mají dobrou výpovědní hodnotu a ... podařilo se mi takto zpracovat do tabulek opravdu zajímavé informace*, s. 3) je velice zmateně komentovaná.

Soudím, že bodrá žoviálnost je styl, který se pro bakalářskou práci prostě nehodí. Netvrdím, že musí psát suše a upjatě, ale co je moc, je příliš.

Postrádám vnitřní soudržnost textu. Víím, že bakalářská práce nemusí přinášet objevy, ale měla by prokázat, že diplomant umí pracovat s literaturou, definovat problém, popsat hypotézu a držet se v rámci vymezeného terénu, že umí citovat a dokládat prameny, rozlišit „dojmologii“ od podstatného, atd. Bohužel, žádná z těchto základních dovedností v této práci nebyla přesvědčivě prokázána. Podle mého soudu se jedná s zmatenou snůšku jednotlivostí, které postrádají kázeň a vůbec jasně vyslovenou myšlenku. Práce skáče z jednoho na druhé, obsah kapitol neodpovídá nadpisům, a i to málo, co tu a tam najdeme, je žalostně plytké a povrchní. Přiznám se, že přečtení této práce mě stálo nesmírné úsilí, protože jsem nedokázala najít jedinou logicky jednotící nit.

Vadí mi rovněž velice nepořádná práce s bibliografií. Autorovo nepochybné sebevědomí by mi vadilo méně, kdyby měl nač být hrdý.

Sluší se uvádět i kladné stránky, ale já jsem je bohužel nenašla.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ

Při obhajobě doporučuji začít u formálních, a tedy jednoduchých záležitostí: zeptat se kolegy na bibliografii a opravit nesrovnalosti.

Dále bych ráda, aby si připravil vysvětlení pojmu *lingua franca*. K pojmu globalizace nechť si zmapuje relevantní literaturu a vymezení, s nimiž sice nemusí souhlasit, ale které by měl alespoň rámcově znát.

Dále ho požádám, aby názorně doložil svou pracovní metodu, totiž onu *kritickou komparativní analýzu textů*, již jsem v práci nedokázala rozpoznat.

HODNOCENÍ

Jak vidno, mám samé výhrady, a pochválit není zač. Jestliže přesto připouštím tuto práci k obhajobě, pak je to především proto, že jsem touto prací rozzlobená a v zájmu spravedlnosti chci diplomantovi dát příležitost, aby případnou brilantní obhajobou svou práci ustál, aby prokázal, že si toto dílo zaslouží označení práce bakalářská. Pokud se mu to podaří, s radostí mu navrhnou oněch potřebných 20 kreditů.

Lily Císařovská
20.10.2006